

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORSȘ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

Cheul Dămboviței (Casa Cănuță)

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

1896.

Jurisprudența română :

Inalta Curte de casație, secția I : *Panait G. Augustin* cu *Maria Christache Guva*.

Idem secția II : *N. T. Pop* cu *Sevastița C. I. Pleșea* și *C. I. Pleșea*.

Tribunalul Ilfov secția I : *Solomon Haimovici*, dat în judecată pentru delictul de bătaie gravă.

Tribunalul județului Iași, secția II : *Catinca Urzică* cu preotul *Nicolae Popovici*.

Tribunalul județului Teleorman : *Grigore P. Antonescu* cu *Maria Căpitan Guță Dumitrescu*, *Căpitan Guță Dumitrescu* și *Gheorghe P. Antonescu*.

Cronica judiciară.

1896

Cu numărul acesta, ziarul nostru intră în anul al cincilea al existenței sale. Multe și numeroase au fost greutățile ce am întâmpinat, însă nici o dată nu ne-am dat înlăturî, și cu cât dificultățile erau mai mari cu atât ne încordam silințele ca să le înlăturăm. Această muncă a noastră însă a fost rodnică, căci mulțumită sprijinului cititorilor noștri, ziarul nostru a dobândit în lumea juridică un loc de a cărui importanță putem fi, cu drept cuvânt, mândri.

Competința cu care cele mai importante cesțiuni de drept au fost tratate de noii noștri colaboratori, importanța hotărârilor publicate în coloanele ziarului, toate acestea au făcut ca ziarul nostru să devină necesar tuturilor acelor pe cari

știința dreptului și mersul justiției la noi îi interesează.

Incuragiați dară de sprijinul cititorilor noștri, al căror număr sporește pe fie ce și ce trece, vom căuta ca, în viitor, să dăm ziarului nostru o dezvoltare și mai mare, făcând tot posibilul ca pe lângă cesțiunile de drept să facem un loc cât se va putea mai mare cesțiunilor financiare și de economie politică.

Anul trecut, cu primul număr al anului 1895, exprimam speranța că în foarte scurt timp vom avea instalată o tipografie a noastră proprie. Această speranță s'a realizat, ast-fel că de aci înainte existența ziarului este asigurată, grație tipografiei Codreanu-Săvoiu care a luat asupra sa editarea ziarului.

Cititorilor noștri, cărora le urăm un an prosper și fericit, le încumbă sarcina de a face ca ziarul nostru să devină una din cele mai importante reviste juridice, continuându-ne prețiosul și binevoitorul lor concurs.

Redacțiunea

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 20 Noembrie 1895

Președenția D-lui Gr. LAHOVARI, Președinte

Panait G. Augustin cu Maria Christache Guva

Interogatoriū. — Lipsa părții chemată la interogatoriū. — Dacă această lipsă face să se considere ca mărturisite faptele asupra cărora fusese chemată să fie interogată. — Dacă în apel partea ce a lipsit la prima

instanță la interogatoriū poate cere să răspundă în apel la acel interogatoriū. — Ce se întâmplă când partea ce a lipsit de la interogatoriū a murit. — Ce este în drept a face în asemenea cas persoana ce o reprezintă.

De și neprezentarea părții la interogatoriū, face să se considere ca mărturisite faptele asupra cărora fusese chemată la interogatoriū, totuși, cum apelul ca devolutiv de instanță repune cauza în starea ei primitivă, partea se poate prezenta în apel și să ceară a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogatoriū.

Când însă acea parte se află în nepuință de a se mai prezenta înaintea instanței de apel din cauză că ar fi încetat din viață, persoana ce o reprezintă este în drept să dovedească că neprezentarea părții la prima instanță, la interogatoriū, se justifică printr'o piedică legitimă, sau să stabilească că faptul asupra căruia fusese chemată la interogatoriū nu era pertinent și concludent în cauză, sau în fine să aducă dovezi din care să rezulte pentru judecată inutilitatea unui asemenea interogatoriū.

Decisiunea No. 465/95. Casată sentința trib. Ilfov secția I, No. 44/95, în procesul dintre Panait G. Augustin cu Maria Christache Guva ca moștenitoare a def. sēu soț Christache Guva.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier R. N. Opreanu.

S'a ascultat d-l Petre Borș, avocatul recurentului Panait G. Augustin în susținerea motivelor de casare și d-l A. Ciocaneli avocatul intimatului Maria G. r. Guva în combateri.

Curtea deliberând

Asupra motivului de casare :

1) «Violarea art. 234 din c. pr. civile».

«Lipsa părții de la interogator constituie o presumpție legală în contra sa, care nu poate fi dărâmată în apel prin desoluțiunea cauzei, de cât numai când acea parte ar dovedi la instanța de apel sau eroarea de fapt, sau ar justifica cauza nevenirei sale. Asemenea combatere și dovedire nu s'a făcut de adversar; totuși pentru tribunal este suficient că s'a făcut un apel pentru a fi înlăturată acea probă legală care era în favoarea noastră și pentru a ni se respinge dreptul nostru că nu am administrat alte probe».

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că judele ocol. V din București a condamnat pe Hristache V. Guva să plătească recurentului suma de lei 650 ce i se pretinde ca valoare a unor pae și coceni întemeindu-și cartea sa de judecată pe faptul că nu s'a prezentat pentru a răspunde la interogatoriul ce i fusese pus de partea recurentă ;

Considerând că art. 234 din procedura civilă, dă drept judecătorului, când partea nu se prezintă a răspunde la un interogatoriū admis, să privească faptul ca mărturisit în contra sa ;

Considerând că de și este adevărat că prin efectul devolutiv de instanțe al apelului cauza este pusă în starea ei primitivă, acest principiu însă nu putea avea altă consecință, în această stare a procesului, de cât aceea de a îndreptăți pe partea, ce nu se prezentase la prima

instanță, să ceară a răspunde înaintea instanței de apel la acel interogatoriū ; că dacă partea se află în nepuință de a se mai prezenta înaintea acestei instanțe precum se constată în specie, căci dēna încetase din viață după ce făcuse apel, persoana ce o reprezenta, era în drept să dovedească că neprezentarea părții la prima instanță se justifică prin o piedică legitimă, sau să stabilească că faptul asupra căruia fusese interogată nu era pertinent și concludent în cauză, sau în fine să aducă dovezi din care să rezulte pentru judecată inutilitatea unui asemenea interogatoriū ;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul înlătură dovezile ce judecătorul de ocol deduse din neprezentarea părții spre a răspunde la interogatoriū pe simplul motiv că apelul este devolutiv de instanțe aplică într'un mod greșit acest principiu și violează citatul art. 234 și deci motivul este fundat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 13 Noembrie 1895

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte.

N. T. Pop cu Sevastița C. I. Pleșea și C. I. Pleșea.

Vendăre silită.—Preț.—Taxe de urmărire.—Taxe de înregistrare.—Cine plătește aceste taxe. — Dacă le plătește deosebit adjudecatorul sau se rețin din preț.

Adjudecatorul nu este ținut de cât la plata prețului eșit la licitațiune, iar cheltuielile necesare și taxele de ori-ce natură impuse, fie pentru urmărirea silită, fie pentru consacrarea, înregistrarea și transmiterea proprietății nu se plătesc deosebit de adjudecator ci trebuiesc oprite din preț.

Decisiunea 238/95.—Casată ordonanță de adjudecare cu No. 3385/95 pronunțată de Tribunalul Dolj, secția Comercială și de Notariat d. t. în procesul dintre N. T. Pop și Sevastița C. I. Pleșea și C. I. Pleșea.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier Opreanu.

S'a ascultat : D-l Em. M. Porumbaru avocatul recurentului N. T. Pop în expunerea motivelor de casare în lipsa intimațiilor.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Rēu am fost obligat a depune ca taxă de înregistrare suma de lei 7910 peste prețul cu care s'a adjudecat definitiv asupra mea moșia Coșovenii de Sus, din distr. Dolj, (art. 574 și 579 pr. civ).

Considerând că este a se ști dacă în urma unei adjudecări taxa de înregistrare privește pe adjudecator sau pe debitorul urmărit, având a fi dedusă din prețul de adjudecare ;

Considerând că deși din art. 558 pare a rezulta că

plata cheltuelilor și a taxelor privesc pe adjudecatar în cas că au a fi depuse deosebit din preț; cu atât mai mult că conform art. 1305 cod. civ. speșele vîndărei sunt în sarcina cumpărătorului, totuși contrariul rezultă din combinarea art. 551, 555, 556, 557 și 559 pr. civ.; că după art. 551, 555, 556 și 557 adjudecatarul n'are a depune de cât pur și simplu prețul de adjudecare fără a se face mențiune de cheltueli de cât numai de cheltuelile ce au occasionat noua adjudecare; că din art. 579 pr. civ., dacă prescrie că cheltuelile și taxele au a se opri cu preferență se înțelege din prețul depus altfel neputînd avea un sens expresia «opri cu preferență».

Considerînd că resolvînd antinomia care ar părea că există în sensul că toate taxele, prin urmare și taxele de înregistrare au a fi oprite cu preferință din prețul de adjudecare, acest rezultat se justifică prin aceea că legiuitorul n'a voit să lase pe adjudecatar să fie în incertitudine și nesiguranță asupra sumei totale a cheltuelilor pe care el ar mai avea să plătească afară de preț; că, de multe ori, în momentul licitațiunei ar fi cu neputință aceluia care ar oferi un preț să-și dea bine seamă și să evalueze totalul cheltuelilor pentru ca în raport cu aceasta să poată da un preț cuviincios;

Considerînd că adjudecatarul ne avînd a plăti de cât prețul de adjudecare, iar cheltuelile necesare și taxele de orice natură impuse, fie pentru urmărirea silită, fie pentru consacrarea, înregistrarea și transmiterea proprietății să nu aibă a fi plătite și depuse în mod deosebit de adjudecatar. ci să fie oprite tot din preț;

Că tribunalul de Dolj, impunînd adjudecatarului plata taxelor de înregistrare a violat articolul din motivul formulat și prin urmare ordonanța urmează a fi casată.

Pentru aceste motive Curtea, casează.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I

Audiența de la 23 Noembrie 1895

Președenția d-lui D. FLORESCU, Membru

Sentința penală No. 956.

So'mon Haimovici, dat în judecată pentru delictul de bătae gravă.

Bătae gravă. — Incapacitate timporală de lucru. — Dacă declarațiunea pacientului cum că nu i s'a cauzat nici o incapacitate de lucru și prin urmare să se închidă acțiunea publică prin împăcarea părților trebuie ținută în seamă când există o constatare medicală că pacientul a suferit, din cauza leziunilor priimite, o incapacitate de lucru.

În delictul de bătae gravă, prevăzut de art. 239 din codul penal, când există constatarea medicală cum că pacientul a suferit bătae gravă ce i-a produs o incapacitate de lucru timporară, chiar dacă pacientul declară în instanță că nu i s'a cauzat nici o incapacitate de lucru și că faptul neîntrînd în previsionsile art. 239 c. p., ci în previsionsile art. 238 c. p., acțiunea publică trebuie declarată stinsă întru cât s'a împăcat cu inculpatul, totuși judecata trebuie să înlătore și să nu țină în seamă această declarațiune, ci să mențină afacerea judecând pe inculpat și aplicându-i art. 239 codul penal, dacă existența faptului se dovedește.

S'a ascultat inculpatul Solomon Haimovici,

precum și d-l avocat C. Ghiță Ioan, din partea reclamantului A. Rosenthal.

S'a ascultat d-l membru G. M. Vlasto, care a ocupat fotoliul Ministeriului public în-concluziuni,

Tribunalul deliberînd,

Asupra acțiunei publice deschisă de d-l procuror cu rechisitorul No. 12981/95 contra lui Solomon Haimovici sub inculpare că a comis delictul prevăzut și penat de art. 239 c. p.;

Avînd în vedere susținerile părții civile prin reprezentantul său. actele din dosar, concluziunile ministerului public, și apărările inculpatului;

Avînd în vedere cererea părții civile, făcută azi în instanță arătînd că prin bătaia suferită de la inculpat nu i s'a cauzat o incapacitate de lucru și astfel faptul neîntrînd în previsionsile art. 239 c. p., pentru care a fost dat judecăței inculpatul ci în previsionsile art. 238 c. p., a cerut ca tribunalul luînd act de declarația ce d-sa face că s'a împăcat cu inculpatul, să constate că acțiunea publică deschisă contra acestuia s'a stins și să închidă dosarul afacerii;

Avînd în vedere în drept, că din întreaga economie a legislațiunei penale rezultă că în ce privește infracțiunile clasificate după această lege ca delict, legiuitorul a avut o deosebită atențiune și a încredințat în mod aproape exclusiv ministerului public punerea în mișcare a acțiunei publice pentru reprimarea infracțiunilor de această natură; motivul este că aceste infracțiuni interesează foarte mult ordinea publică; și nu a subordonat voinței părții vătămate punerea în mișcare sau stingerea acțiunei de cât în privința infracțiunilor (contravențiunii sau delict) pe care le-a găsit că nu pot atinge ordinea publică, din cauza miciei lor importanță și caracterului puțin grav ce presintă;

Considerînd că asupra importanței și gravității unei infracțiuni. legiuitorul iarăși acolo unde a fost posibil a determinat-o însuși; iar unde nu, a investit cu această putere de apreciere în primul rînd pe judecătorii, iar în al doilea rînd pe oamenii de artă specială (medicii) la cunoștințele cărora judecătorii ar voi să recurgă; și nici într'un cas nu a lăsat ca însuși partea vătămată să aprecieze importanța și gravitatea infracțiunei comisă contra sa. căci atunci ar fi admis ca dreptul de a pedepsi să fie basat, nu pe sistemul justiției absolute și utilității sociale, consacrat prin legi ci pe acela al răsunării, reprimat de toate legislațiunile moderne;

Considerînd în speță că infracțiunea imputată inculpatului Solomon Haimovici este aceea prevăzută de art. 239 c. p.

Considerînd că legea prin acest articol cere, că pentru ca un inculpat să i poată fi aplicabilă pedeapsa prescrișă într'ensul loviri sau răniri să fi cauzat o vătămare însemnată sănătății sau unui membru al corpului victimei sau să fi cauzat o incapacitate de lucru; singura circumstanță care face ca acest delict să fie încredințat jurisdicțiunei tribunalului ca primă instanță, căci celelalte răniri și lovirii simple intră în prevederile art. 238 c. pen., care aparține jurisdicțiunei judecătorilor de pace;

Considerînd că din momentul ce în cazul de față există un act medical dresat de o persoană cu cunoștințe speciale și prin urmare competența se pronunța asupra gravității lovirilor, care constată că ele au cauzat reclamantului o incapacitate de lucru; faptul întrunește toate condițiunile cerute de art. 239 c. p. și ca atare el cată a fi judecat de tribunal ca primă in-

stanță, căci după cum s'a dis mai sus, reclamantul nu are de la lege puterea de a aprecia importanța sa gravitatea infracțiunii penale comisă contra sa;

Că ast-fel fiind, cererea reclamantului caută a se în-lătura și a se procede la cercetarea afacerii infond;

Considerând că din instrucțiunea orală urmată ați în instanță, din însăși recunoascerea inculpatului și din cele constatate în procesul verbal cu data 19 Iunie 1895 dresat de comisarul de poliție seș. I din Capitală cu ocazia primelor cercetări, rezultă că numitul inculpat Solomon Haimovici în ziua de 14 ale lunii Iunie a. c., fără a fi fost provocat, a lovit cu voință pe reclamantul A. Rosenthal peste mâna dreaptă cu o piatră.

Considerând că din raportul medico legal cu data 14 Iunie 1895 dresat de d-l medic legist M. S. Minovici, se constată că din cauza loviturii primită reclamantul Rosenthal, a suferit incapacitate de lucru timp de șase până la 10 zile;

Considerând că această circumstanță este destul de serioasă pentru ca infracțiunea comisă de inculpat să întocmească elementele cerute de art. 239 c. p.

Textul legii s'a citit în ședința publică.

Considerând că tribunalul apreciind împrejurările în care inculpatul a comis faptul ce i se impută găsesce că în favoarea sa militează circumstanțe atenuante și făcând us de dispoziț. art. 60, ult. al. c. p., care asemenea s'a citit în ședința publică; reduce pedeapsa.

Pentru aceste motive redactate de d-l membru D. Florescu, de acord cu concluziunile Minist. Public.

În virtutea legii, condamnă pe Solomon Haimovici la 200 lei amendă.

(ss.) D. Florescu, C. Gănescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, SECȚIA II

Audiența de la 7 Octombrie 1895

Președinția d-lui D. G. MAXIM, Președinte

Sentița No. 95/95

Catinca Urzică cu Preotul Nicolae Popovici

Pământ rural.— Dacă legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 permiteau înstrăinarea pământurilor date sătenilor. Dacă art. 132 din constituțiunea revizuită în 1884 a consacrat principiul inalienabilității pământurilor rurale.— Dacă acest principiu este absolut. Dacă acest articol permite schimburile unor asemenea pământuri.— Dacă a prevăzut și inalienabilitatea pentru pământurile cumpărate în loturi mici de săteni.— Dacă se ocupă de locurile de casă prevăzute în raza comunelor urbane.

Proibițiunea din art. 132 din Constituțiunea revizuită în 1884 este imperativă și conține într'însa idea inalienabilității în sens foarte larg, așa că nu mai permite să se facă înstrăinări de pământ nici chiar către consăteni neînproprietăriți sau către comună, cea ce art. 7 și 57 din legea rurală de la 1864 permitea, permisiunea espusă și mai categoric mai târziu prin legea interpretativă a acestui art. 7, legea promulgată la 13 Februarie 1879.

Intențiunea camerilor de revizuire din 1884 de a abroga atât concesiunea din art. 7 și 57 din legea rurală din 1864, prin care alienabilitatea era permisă către un consătean sau comună, cât și legea interpretativă din 1879, prin care se specifică că săteanul către care se face înstrăinarea pământului să fie neînproprietărit, rezultă din împrejurarea că

noul legiuitor, prelungind pe un nou period inalienabilitatea, nu s'a mărginit numai a înscri acest principiu, consacrat încă de la început prin art. 132 din Constituțiunea din 1866 în salvagardarea înaltului interes de ordine politică a apărării naționale și conservării familiei, ci s'a ocupat în detaliu cu natura acestei inalienabilități, întinzând-o la pământurile însurăteilor, cum și la aceia cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de a le statului, mai ocupându-se de locurile de casă ale locuitorilor coprinși în raza vre-unor comune urbane, și în fine a prevăzut și a reglementat schimburile de pământuri rurale.

Așa dar se poate zice că art. 132 din Constituțiunea revizuită la 1884 este o lege specială care oprește cu desăvârșire, pe termen de 32 ani de la promulgarea ei, înstrăinarea pământurilor rurale, fie date după legea din 1864 și 1879, fie cumpărate de săteni în loturi mici, permițând însă schimbul unor asemenea pământuri și înstrăinarea locurilor de casă coprinse în raza comunelor urbane, și aceasta în condițiunile prevăzute de acel articol.

S'a ascultat: D-nii P. Nișescu și A. Dabija, avocați apelantei Catinca Urzică în desvoltarea motivelor de apel și d-l V. Dumitriu, avocatul intimatului preotul Nicolae Popovici în combateri.

Tribunalul deliberând,

Asupra apelului pornit de Catinca Urzică contra cărței de judecată No. 251 din 20 Iunie 1894 a judecătoriei de pace Bucium, prin care i s'a respins acțiunea în revendicare a trei fălci, șase-șeci prăjinii pământ rural din com. Ciurea, în cari au fost înproprietărit D. Striche potrivit legii rurale din 1864 și pe urma căreia a rămas ca unică moștenitoare, calitate recunoscută în instanță de intimatul preotul Nicolae Popovici, care au cumpărat menționatul pământ de la numitui Striche cu actul de veșnică vânzare, autentificat de trib. Iași, secția III, la No. 1903 din 22 August 1889;

Având în vedere că, în contra acestui act de vânzare se opune de către apelanta Catinca Urzică dispozițiunea art. 132 din Constituțiunea de la 1884, prin care s'a declarat inalienabile în timp de 32 ani, pământurile foștilor clăcași înproprietăriți după legea rurală, cerându-se ast-fel anularea actului de vânzare intervenit între autorul ei și cumpărător și ca consecință restituirea pământului deținut contra legii;

Considerând că această proibițiune a articolului 132 din Constituțiunea revizuită, este imperativă și conține într'însa ideia inalienabilității în sens foarte larg, așa că nu mai permite să se facă înstrăinări de pământ nici chiar către consătenii neînproprietăriți sau către comună cea ce art. 7 și 57 din legea rurală de la 1864 prevedea mai târziu o lege interpretativă a acestui articol, promulgată la 13 Februarie 1879, o expunea și mai categoric;

Considerând că această intențiune a camerilor de

revisuire din 1884 de a abroga atât concesiunea din art. 7 și 57 din legea rurală din 1864, prin care inalienabilitatea era permisă către un consătean sau comună cât și legea interpretativă a art. 7 din legea rurală din 13 Februarie 1879, prin care se specifică, că acel sătean să fie neînproprietărit, rezultă din împrejurarea că noul legiuitor, prelungind pe un nou period inalienabilitatea, nu s'a mărginit a înscrie numai acest principiu, consacrat încă de la început prin art. 133 din Constituția de la 1866, în salvagardarea înaltului interes de ordine politică a apărării naționale și conservării familiei, ci s'a ocupat în detalii cu natura acestei inalienabilități, întinzând-o la pământurile însurățeilor, cum și la aceia care au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de ale statului, s'a mai ocupat de locurile de case ale locuitorilor coprinși în raza vreunei comune urbane și mai mult de cât atât a prevăzut din nou și a reglementat schimburile pământurilor rurale în limitele equității și bune credințe, așa că se poate zice că noua Constituție a făcut o lege specială prin care au oprit cu desăvârșire înstrăinarea în termenul ce l'am prevăzut cu corolariu schimburilor și îngăduirea ce o lasă legiuitorului ordinar ca să permită numai înstrăinarea locurilor de casă coprinse în raza comunelor urbane, acolo unde se va simți necesitate;

Considerând că, față cu o reglementare atât de detaliată a principiului inalienabilității, nu se poate zice că Constituția din 1884, a menținut dispozițiunile vechei legi rurale din 1864, pentru că dacă ar fi intrat aceasta în vederea camerilor de revisuire, ele s'ar fi explicat formal nelăsând incertă și supuse ast-fel controverșelor cesiunea alienabilității unei proprietăți, pe care tocmai a căutat să o ocrotească pe cât i-a fost posibil, și, ca dovadă puternică privitoare la abrogarea prin art. 132 din Constituție a legilor interioare relative la materie este, că cu ocazia discuției acestui articol în Cameră, Ministerul Domeniilor a promis că va prezenta un proiect de lege desvoltător principiului inalienabilității, după observațiunea făcută în Senat de către senatorul Poroineanu, care a arătat că chiar după situația creată sătenilor prin legile de la 1864 și 1879, sau găsit în masa locuitorilor rurali, care renunțând la pământurile lor pentru un preț de nimic se întorceau la vechiul proletariat mai ales prin mijlocul fraudelor ce se făceau pentru a face să treacă pe cumpărători ca fiind consăteni și prin urmare în drept să cumpere asemenea pământuri potrivit dispozițiunilor acestor legiuiri;

Considerând că în urma acestei situații anormale ce a găsit, legiuitorul din 1884 nu poate să vadă cu ochi buni trecerea pământurilor rurale din mâinele unor săteni în mâinile altora, mai cu seamă că îngrijise ca treptat să împrăștiarească pe însurăței și să ajungă de a face pe toți proprietari, și aceste vederi ale Camerilor de revisuire sunt credințate prin discuțiunile următoare și mai ales rezultă din faptul respingerei prin ne-

punerea în discuțiune a amendamentului senatorului Arabu, care recunoscând în senat că art. 133 din nouă Constituție, devenit în urmă art. 132 conține o restricțiune imperativă, ce nu dă dreptul să se facă înstrăinări de pământ nici chiar între săteni, între foștii clăcași, au propus un amendament în sensul de a se prevedea că, «*vânzările și schimburile de pământ între săteni nu intră în prescripțiunile Constituției*» și acest amendament n'a trecut, cu toate că în susținerea lui se aduce ca motiv tocmai necesitatea în care vor fi săteni de a cumpăra pământ unii de la alții într'un timp când statul nu va mai avea pământuri și cele rurale ale sătenilor vor rămâne absolut inalienabile (*Monitorul oficial No. 131 din 1884 pag. 1912 și 1913 No. 130 pag. 1975—1979*);

Considerând că de și în această privință jurisprudența este împărțită și în mare parte se crede că în tocmai din discuțiunile următoare asupra acestui articol în Cameră și Senat, ar rezulta că legiuitorul nou a admis inalienabilitatea condițională reglementată după legea rurală, totuși din raportul d-lui Polizu Micșu-nescu, raportorul Senatului, nu poate să se deducă aceasta pentru că d-sa ocupându-se de schimb, cu toate că zice că această învoire rezultă din principiile materiei, neintrând în previsionsile prohibițiunii coprinse în legea rurală și în vechea Constituție, se referă la vechile legiuiri numai pentru a justifica schimbul și a demonstra că nu ar fi indiscordanță cu trecutul; și cu atât mai puțin rezultă aceasta din cuvântările Miniștrilor de Justiție și Domenii pronunțate în cameră, din care se mai cearcă a se scoate ne abrogarea, pentru că în substanță din discursurile lor ese că legiuitorul a căutat să pue o stavilă abuzurilor ce se făceau sub imperiul vechei legi rurale prin trecerea pământurilor către preținșii săteni, care reușeau a obține îndreptările cerute de acea lege spre a anihila efectele ei. În adevăr Ministrul justiției, insistând asupra rațiunilor politice ce au determinat vechea legiuire, de a se face ca pământul să rămăie în mâinele cultivatorilor români, emite părerea că ar declara acestei proprietăți absolut inalienabile și în cas de înstrăinare să nu se poată cumpăra de cât de comună;

Ministerul Domeniilor precizează din nou o serie de considerațiuni sociale care necesitează absolut scoaterea acestor pământuri din comerț, iar camera sub impresiunea acestor idei de inalienabilitate absolută după ce i se pune din nou în evidență de alți oratori imperfecțiunea legii rurale privitoare tocmai la alienabilitatea condițională nici nu pune în discuțiune amendamentul deputatului Arabu, care lindea tocmai de a provoca Camera să nu rupă cu trecutul adică să menție alienabilitatea condițională în marginile legii rurale și a legii interpretative din 1879, (*Monitorul oficial No. 131 pag. 1909-1912 din 1884*).

Considerând în fine că odată ce sunt precizate vederile legiuitorului constituant din 1884, în această chestiune este inadmisibil a se susține contrariul numai

pentru motivul că a fost indeferent pentru el, dacă un pământ trece de la un sătean la altul ne improprietărit, sau pentru că inalienabilitatea absolută ar avea dificultăți în practică, căci dacă puterea judecătorească ar căuta să interpreteze legile în sensul curmării neajunsurilor ce le crează și nu după spiritul și intențiunea legiuitorului, ar eși din rolul ei, creând ea însuși sau revisuind legea și apoi nici împrejurarea că legiuitorul nou nu vorbește de instrăinarea către săteni sau comună din care se mai deduce menținerea inalienabilității condițională, nu poate fi în favoarea acestei opinii, pentru că este știut că excepțiunile create și instrucțiunile sunt de drept strict și întru cât legiuitorul formulează regula generală și trece asupra excepțiunilor create de legea veche rurală, ele rămân în neștiință, mai ales față cu dispoziția categorică a art. 129 din aceeași Constituție, care deridează abrogarea tutelor legilor contrare dispozițiilor ce le consacră (în același sens; tribunalul R. Sărat, Dreptul No. 56 din 1877 contra art. d-lui Em. Cernătescu, Dreptul No. 48 și 50 din 1892; trib. Prahova, Dreptul No. 29 din 1880; trib. Ialomița, Dreptul No. 80 din 1881; Inalta Curte de Casație, secția I. No. 396 din 1891, Dreptul No. 73 din 1891, idem decizia din 1 Nembrie 1893 din Curierul Judiciar No. 81 din 1893;)

Având în vedere că chiar cazul aplicațiunii legii rurale se opune de către apelantă și calitatea de sătean a preotului Popovici, care după cum a fost recunoscut la interogatoriu ce i s'a luat este fecior de dascăl și este hirotonisit preot în comuna Ciurea la 10 Februarie 1883 adică mai înainte de a cumpăra pământul ce se revendică;

Considerând că întru cât tribunalul găsește că excepțiunile create de legea rurală în folosul sătenilor neimproprietării sunt abrogate, este de prisos a se mai discuta dacă intimatul era sătean în momentul cumpărării pământului ce se revendică, fiind destul numai să se constate din tabela de improprietărire și recunoașterea sa că este rural și ca atare supus restituirei ca inalienabil,

Pentru aceste motive redactate de dl. președinte Maxim tribunalul, admite apelul . . . etc.

(ss). D. G. Maxim, T. Emandi.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TELEORMAN

Audiența de la 5 Mai 1894

Președenția d-lui I. PH. GHETU, Președinte

Sentința civilă No. 141

Grigore P. Antonescu cu Maria Căpitan Guță Dumitrescu, Căpitan Guță Dumitrescu și Gheorghe P. Antonescu

Căsătoria.—Dacă căsătoria este un contract civil sau religios.—Dacă căsătoria religioasă este obligatorie.

Dotă.—Dacă contractul dotal este o donațiune sau un contract cu titlu oneros.—Dacă dota este reductibilă când a depășit cotitatea disponibilă.

1) Căsătoria contractuală numai înaintea ofițerului de stare civilă și normală de benedictiunea religioasă, este valabilă, întru cât căsătoria este un act eminent civil

și neparticiparea formelor religioase la despărțirea ei probează cu suficiență caracterul eminent civil al contractului de căsătorie.

Afară de aceasta, nedictarea unei legi care se determine excepțiunile ce art. 22 al. 2 din Constituțiune prevede, face ca argumentul ce se trage din acest articol care prevede benedictiunea religioasă pentru căsătorii, să-și piardă ori-ce importanță juridică.

2) Contractul dotal nu este o donațiune, o liberalitate, ci este un contract cu titlu oneros, de oare-ce el își ia naștere în vederea căsătoriei viitoare, și numai în scopul suportării sarcinilor ce naturalmente decurg din ea.

De aci reese că dota nu este reductibilă când prin constituirea ei, constituitorul a depășit cotitatea disponibilă.

S'a ascultat : d. C. D. Costovici, avocatul reclamantului Grigore P. Antonescu, în susținerea acțiunii, precum și d-nii A. D. Mavrodineanu și N. Bujoreanu, avocații intimaților Maria Căpitan Guță Dumitrescu și Gheorghe P. Antonescu, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea ce Grigore P. Antonescu, prin petițiunea registrată la No. 8710/93, intentată surorii sale consăngene Maria Căpitan Guță Dumitrescu, soțului ei și fratelui său Gheorghe P. Antonescu și prin care lînde a face ca, judecătorește, să se reducă în limitele rezervei legale, dota ce li sa constituit de autorul lor comun, repausatul Pandele Antonescu, prin contractul dotal autentificat de tribunalul Teleorman la 7 Martie 1879, contract prin care acesta ar fi dispus peste cotitatea disponibilă prevădută de art. 841 codul civil;

Ascultând pe părți în pledoariile lor, și luând cunoștință de actele ce au produs;

Având în vedere că din aceste acte și pledoariile rezultă că Pandele Antonescu, după ce dintr'o primă căsătorie cu Elena G. Nicolici, a avut de copii pe părăta Maria și pe pusul în cauză frate, Gheorghe P. Antonescu, și după ce, măritând pe fata după Căpitanul Guță Dumitrescu, unul din părății de azi, atunci, locotenent, îi constituie ca dotă avere mobilă și imobilă în sumă de 56,700 lei; la 10 Aprilie același an, se căsătorește și el pentru a doua oară cu d-na Policsenia zisă și Calita Pavel Hagi Panciu, cu care deja avea, ca copii nelegitim pe Grigore, reclamantul de azi și pe fratele acestuia Anton, mort puțin timp în urmă, copii pe care, cu ocaziunea acestei căsătorii și chiar prin procesul-verbal pentru constatarea ei, el îi legitimează ca copii ai săi proprii. La 21 Ianuarie 1890 autorul tuturor părților în litigiu moare după ce însă, prin instrăinări cu titlu oneros, face să iasă din patrimoniul său, destul de mare la epoca căsătoriilor acestora, o așa importantă parte în cât, atât din intentarea acestei acțiuni și afirmările reclamantului, cât și din modul de apărare al părților, rezultă în mod neîndoios că valoarea dotei față de aceea a averii ce a lăsat întrece cu mult parte de care el putea legalmente dispune prin

donățiune, plus a treia parte, (numai erau de cât trei copii la această epocă) ce se cuvenea fiicei sale ca moștenitoare, fapt care a dat loc acțiunii de față;

Având în vedere că, ast fel expunându-se faptele și eliminând interesul și capacitatea reclamantului de a sta în justiție, ca ne puse în discuțiune, ceea ce acesta, pentru triumful cauzei sale, trebuie să dovedească tribunalului astăzi sunt; 1) calitatea sa de moștenitor legal și rezervatar, 2) dreptul legal de a face și proba această acțiune; și 3) faptul că autorul lor comun a depășit prin constituirea dotei, cotitatea disponibilă, ne ținând seamă de egalitatea dreptului succesoral atribuită de legiuitor moștenitorilor săi;

Asupra primului punct;

Considerând că din extractul după actul de naștere al comunei Belitori, acest județ No. 50/64, confirmat prin testamentul decedatului Pandelescu, cu data 6 Ianuarie 1888, se dovedește pe deplin că reclamantele este copilul aceleiași tată ca și părații Maria Căpită Guță Dumitrescu și Gheorghe Pandelescu, și din depunerile martorilor ascultați ați de tribunal în ședință publică, se probează, fără nici un dubiū, identitatea persoanei dintr'aceste acte cu persoana reclamantului de ați;

Considerând că din extractul după actele stărei civile pentru căsătorii al comunei Roșiori de Vede acest județ No. 25/79 se dovedește de asemenea că reclamantul care, în 1864, era copil nelegitim al lui Pandelescu și Polixenia zisă și Calita Pavel Hagi Panciu, a devenit legitim prin căsătoria subsequentă a părinților lui, care, conform art. 304 cod. civ. l'au legitimat prin chiar procesul verbal dresat pentru constatarea acelei căsătorii și că ast-fel față cu dispozițiunile art. 306 același cod nu i se mai poate opune, nici cu aparența vre-unui succes, lipsa calității lui de moștenitor legitim al lui Pandelescu, după cum nu i se mai poate nega nici dreptul său la rezervă, consfințită lui formal prin art. 841 codul civil;

Considerând că argumentul tras din neîndeplinirea obligațiilor art. 22 al. 2 din Constituțiune, consistând în a dice că întru cât căsătoria civilă dintre părinții reclamantului, n'a fost urmată și de benedictiunea religioasă, această căsătorie ar fi nulă, nu poate avea nici o valoare, de oare-ce, pe deoparte, căsătoria este un act eminent civil și neparticiparea formulelor religioase și la desfacerea ei o probează cu suficiență, iar pe de alta, lipsa unei sancțiuni pentru neconsfințirea ei prin benedictiunea religioasă și mai cu seamă, needitarea unei legi care să determine excepțiunile ce acest articol prevede, face, ca argumentul să și peardă ori-ce importanță juridică;

Considerând, ast-fel, că reclamantele și-a dovedit pe deplin calitatea sa de fiu legitim și deci cu dreptul de erede rezervatar al averii părintelui lor Pandelescu.

Asupra secundului punct;

Considerând că pentru ca reclamantele să și poată dovedi dreptul său legal d'a intenta această acțiune, urmează cu necesitate, să probeze că legiuitorul, prin vre-o dispozițiune a sa ia permis expres a o face;

Având în vedere că, reclamantele, pentru a proba acest drept, susține că: întru cât contractul dotal este o donățiune, sau o liberalitate prin act între vii, și întru cât art. 847 cod. civ. ordonă reducerea ori-cărei liberalități prin testament sau prin acte între vii, prin care s'a depășit cotitatea disponibilă a dispunătorului; necesarmente contractul total este reductibil, și deci legiuitorul ia consacrat acest drept, dacă nu direct ca prin art. 1090 din codul francez, suprimat de legiuitorul nostru ca superflu față de articolul său 847, dar cel puțin în mod implicit;

Considerând. însă că un asemenea raționament, plecând de la o premisă falsă, că, adică, contractul dotal este o donățiune, naturalmente trebuie să ajungă la o conclusiune falsă, adică, că, ca și contractul dotal, trebuie și el, să fie supus acțiunii în reducere, prevăzută de art. 847 cod. civ.; În adevăr, și mai întâi, în cât privește relațiunea juridică dintre constitutorul dotei și bărbat, asupra căreia, în definitiv, trebuie să se refrângă acțiunea în reducere, contractul dotal, atât la Romani cât și în dreptul modern, și în toți timpii, a fost considerat ca un contract cu titlu oneros și nici nu poate fi alt-fel, de oare-ce el își ia naștere în vederea căsătoriei viitoare și numai în scopul suportării sarcinilor ce naturalmente decurg din ea, așa că, este mai mult de cât sigur că, bărbatul n'ar fi contractat'o fără densus, iar constitutorul dotei n'ar fi putut să și achite datoria naturală de a căsători pe fiica sa;

Considerând, că deși autorii cari bazându-se pe dispozițiunile art. 186 cod. civ., cel care refuză coșilului ori-ce acțiune pentru a fi inzestrat, opinează că, în cât privește pe femeie, contractul dotal nu poate fi de cât un contract cu titlu gratuit, dându-i ast-fel caracterul unei donățiuni și deci supunându-le, față de ea, la acțiunea în reducere și în cas de fraudă, acțiunii pauliană, ca pe ori-ce donățiune; totuși întru cât acest articol nu scutește pe părinte de obligațiunea naturală de a și inzestra fata și nu ridică copilului dreptul, în sine, la această inzestrare ci 'i interzice numai ori-ce acțiune în acest scop, și întru cât plata sau achitarea unei datorii naturale, nu poate fi, în esență, de cât tot un act cu titlu oneros, iar nu o pură donățiune, caracterisată prin spontaneitate și gratuitate, contractul dotal, în pură rațiune, nici chiar față de femeie, nu poate fi privit ca contractul cu titlu gratuit și deci reductibil;

Considerând că, chiar legiuitorul, dacă nu a determinat caracterul oneros al contractelor dotale față atât de soție cât și de soț, printr'o dispozițiune clară și precisă, făcând ast-fel a fi de mulți considerat ca un contract mixt, oneros adică față de bărbat și gratuit, față de femeie, totuși a făcut să reiasă intențiunea sa de a

fi considerat, față de amândoi, ca un contract cu titlu oneros, prin mai multe dispozițiuni formale, precum sunt acelea ale art. 1240 cod. civ., care impune și înzestrătorului, ca și vnzătorului, obligațiunea de a răspunde de evicțiunea și de viciile lucrului constituit dotă și ale art. 1241 același cod, care impune curgere de dobândă la dota constituită, chiar în contra dispozițiunilor dispensatoare, stipulate espres, de către constitutor ;

Considerând că chiar când toate aceste argumente și ar perde valoarea lor juridică, totuși prin faptul că legiuitorul român, a refuzat în legislația sa civilă, introducerea dispozițiilor art. 1090, din codul frances, care în mod formal declară dota supusă acțiunii în reducere, prin aceasta chiar și-a manifestat vedit intențiunea sa de a nu voi să atribue contractului matrimonial caracterul contractelor cu titlu gratuit și deci, de a nu voi să le declare reducibile ;

Considerând în fine, că această intențiune a sa, se mai confirmă din diferența cu care el a admis dispozițiunile art. fr. 930 (855 român) întru cât după art. frances, terții deținători ai unui imobil dăruit și în urmă înstrăinat de donatari, ținuți fiind de acțiunea în reducere, conform art. 1090 (același cod frances), trebuie să îl întoarcă succesiunii în același mod, ordine și măsură, ca și donatarii chiar, pe când, după art. 855 român, ei fiind scutiți de această îndatorire, numai donatarii sunt obligați a raporta și numai escedentul preste cotitatea disponibilă ;

Considerând ast-fel că, întru cât, reclamantele nu poate stabili în mod juridic, veritatea premisei din raționamentul său, că adică legiuitorul a considerat contractul dotal ca un contract cu titlu gratuit și deci reducibil, el n'a putut dovedi dreptul său legal, și prin urmare acțiunea sa trebuie respinsă ca nefondată.

Asupra terțiului punct ;

Considerând că, întru cât reclamantele n'a putut stabili dreptul său legal pentru a intenta acțiunea în reducere ce a făcut, chestiunea de a se ști, dacă defunctul, dispunând departe de avutul său, a trecut sau nu peste cotitatea sa disponibilă, rămâne fără nici un interes practic și, deci, cererea ordonării unei expertize în acest scop, trebuie respinsă ca consecință a respingerii întregii sale acțiuni.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte I. Ph. Chețu, Trib. res. inge.

(ss) I. Ph. Ghețu, G. Dumitrescu

CRONICA JUDICIARA

Zilele trecute s'a desfășurat înaintea secțiunii I a tribunalului civil din Paris un proces, care a făcut mare șgomot atât prin pozițiunea persoanelor ce au figurat în proces cât și prin importanța chestiunilor de drept ce s'au desbătut.

Era vorba de nulitatea căsătoriei decedatului Baron Double.

Eată speța :

Acum câți-va ani apărea în ziarul parisian *Figaro* niște cronici foarte spirituale semnate *Etincelle*.— Subt acest pseudonim se ascundea o femeie, d-na de X... soția unui inginer, ce pe acele vremuri se afla prin Indii.

Baronul Double, un milionar, se înamora de spirituala *Etincelle*, și voia să se cunune cu dânsa, însă cum pe atunci divorțul nu exista în Franța, *Etincelle*, s'a dus în Saxonia, s'a naturalizat sasconă și a obținut divorțul în acea țară. După aceasta s'a cununat cu baronul Double în Londra.

După moartea baronului, mama sa, a cerut anularea căsătoriei fiului său. Văduva baronului Double s'a opus la această cerere, susținând că a contractat o căsătorie valabilă întru cât se despărțise legal în Saxonia unde divorțul era admis, și în ori-ce cas, în subsidiar, a cerut să beneficieze de avantajele ce sunt rezervate căsătoriei nule, însă care a fost contractată de bună credință.

Tribunalul însă a admis cererea în nulitate, respingând și cererea subsidiară a baroanei Double.

Eată principalele considerante ale hotărârei tribunalului :

«Că dacă, în virtutea principiilor de independență reciprocă a statelor, tribunalele franceze nu pot să anuleze actul de naturalizare emanând de la o autoritate suverană, au însă datoria să cerceteze pentru ce motive s'a cerut naturalizarea, și să nu țină socoteală de consecințele ce dânsa este chemată a produce după legislațiunea în vigoare în statul ce a acordat-o, dacă se stabilește că Francesul naturalizându-se în străinătate n'a avut alt mobil de cât de a înlătura prohibițiunile edictate de legea francesă, și de a fraudă dispozițiunile sale de ordine publică ; »...

«Având în vedere, în fapt, că nu s'a contestat că intimata (baroana Double) a urmărit naturalizarea sa în țară străină numai în scopul unic de a înlătura dispozițiunile legii francese cari erau un obstacol la căsătoria sa cu Lucien Double, și, prin urmare, dânsa n'ar putea să se prevaleze de acea naturalizare pentru a se sustrage de la aplicarea legii francese care lovește cu o nulitate radicală, de ordine publică, a doua căsătorii contractată mai nainte ca prima căsătorie să fiă desfăcută ; »

Asupra chestiunii că această căsătorie de și nulă, dacă n'ar putea produce efectele unei căsătorii putative :

«Având în vedere că toate împrejurările ce au precedat, însoțit sau urmat căsătoria celebrată la Londra exclud buna credință, și stabilesc, din contra, că celebrarea acestei căsătorii a avut drept unic scop de a colora o legătură ce exista de mai nainte și de a permite lui Lucien Double și intimitei de a revendica situațiunea de soți pe lângă amici ce nu erau ținuți să aprecieze validitatea legăturii ce'i uneau ; »

A apărut :

TRATATUL DE DRPET COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, la librăria «Socec» în București, «Șaraga» în Iași și la administrația «Curierului Judiciar». Asemenea partea I și a II-a pe preț de 10 lei ambele.